

Çok Yazarlılığın Bilimsel İletişimdeki Yeri

Umut Al*

Giriş

Bilimsel iletişim, üzerinde çalışılan konu ya da konuların bilim çevrelerine çeşitli yollarla (mektup, konferans, makale gibi) aktarımını sağlayan bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaman içinde bilimsel iletişimde farklılıklar görüldüğü ve bilimsel iletişimin birçok faktörden (yayın sayısındaki artış, yayınların fiyatları, elektronik yayıncılık vb) etkilendiği bilinmektedir. Disiplinler arası farklılıklar olmakla birlikte bilimsel iletişimde çok yazarlılığa doğru bir yöneliş vardır. Söz konusu yönelişin boyutlarını gösteren birçok çalışma literatürde mevcuttur. Bu yazıda farklı alanlardaki, bilimsel iletişimde çok yazarlılıkla ilgili çalışmalar ele alınmakta ve ülkemizdeki durumu örneklemek için de, Türkiye'nin uluslararası sosyal bilimler literatürüne yaptığı katkı bağlamında çok yazarlık durumu incelenmektedir.

Çok yazarlılık ile ilgili olarak Türkiye'de sosyal bilimler alanındaki durumu görmek için 11 Kasım 2003 tarihinde Social Science Citation Index (SSCI) veri tabanında çevrimiçi bir tarama gerçekleştirilmiştir. Söz konusu taramada, uluslararası sosyal bilimler literatürüne yapılan Türkiye orijinli katkılara ait bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler arasından bu çalışmada kullanılmak üzere yayınların yayım yılları ve yazar bilgilerinden ayrı bir dosya oluşturulmuştur. Daha sonra hangi yayınların çok yazarlı olduğu ve yayınlara ait yazar sayıları belirlenmiştir. Çalışmanın verileri yayım yılı 1975 ile 2002 arasında bulunan 28 yıllık bir dönemi kapsamaktadır. SSCI'de bulunan disiplinler arasında antropoloji, arkeoloji, coğrafya, dil ve edebiyat, eğitim, ekonomi, felsefe, hukuk, iletişim, işletme, kamu yönetimi, kütüphanecilik, mimarlık, psikoloji, siyaset, sosyal çevre bilim, sosyoloji ve tarih yer almaktadır.

* Arş. Gör.; Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü 06532 Beytepe-Ankara (umutal@hacettepe.edu.tr)

İlgili çalışmalar

Tarihteki ilk yazarın günümüzden 4000 yıldan uzun bir süre önce yaşayan Mezopotamya Prensesi Enheduanna olduğu aktarılmaktadır. Enheduanna aşk ve savaş tanrıçası Inanna için şarkılar yazdığı kil tabletlerin sonunu imzalayarak bu unvanı elde etmiştir (Cronin 2001:558). Enheduanna'dan yüzyıllar sonra yazarlık kavramında birçok değişiklik olmuştur. Yazarlık kavramındaki yıllar içindeki değişimin en gözle görünenleri arasında, yazar sayısındaki artış ve buna bağlı olarak ortaya çıkan çok yazarlılık kavramı gelmektedir. Bu bölümde konu ile ilgili farklı çalışmalardan örnekler verilmekte, farklı alanlardaki çok yazarlılık incelenmektedir. Yapılan çalışmalarda araştırmacıların çok yazarlılık kavramı ile ilgili üzerinde durduğu iki temel nokta ön plana çıkmaktadır. Bunlardan ilki, yıllar içinde çok yazarlı yayın sayısı ile tek yazarlı yayın sayısı arasında bir farklılık bulunup bulunmadığı, ikincisi ise yayın başına düşen ortalama yazar sayısındaki değişimlerdir. Söz konusu rakamlar alandan alana farklı olmakla birlikte, genel olarak çok yazarlılığın bilimsel iletişimde yıllar geçtikçe daha baskın hale geldiği görülmektedir.

Çok yazarlılık oranı ve yayın başına düşen yazar sayılarına bakıldığında en hızlı değişim tıp alanındadır. Farklı zamanlarda farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalarda tıp dergilerinde makale başına düşen ortalama yazar sayısında ciddi artışların olduğu ortaya çıkmaktadır (Cronin 2001; Steynberg ve Rossouw 1995). *British Journal of Medicine* adlı dergiye ilişkin yapılan değerlendirmede, 1985 yılında 3,9 olan makale başına düşen ortalama yazar sayısının 1995 yılında 4,5'e yükseldiği görülmektedir (Drenth 2001). Aynı yazarın aynı dergiye ilişkin yaptığı bir başka değerlendirmede 1975 yılında makale başına düşen ortalama yazar sayısı 3,2 olarak görülmektedir (Drenth 1998:219). Bir başka çalışmada (Mussurakis 1993) radyoloji dergileri incelenmiş ve 1991 yılında, 1966 yılına oranla makale başına düşen yazar sayısının ikiye katlandığı saptanmıştır. Benzer bir bulguya 4 adet kulak-burun-boğaz dergisinin incelendiği bir çalışmada da rastlanmaktadır. Ortalama

yazar sayınındaki artış oranı radyoloji dergileri kadar olmasa da 1969 yılı ile 1989 yılı arasındaki fark yaklaşık olarak bir buçuk kattır (Rosenfeld 1991). *Radiology & Oncology* adlı derginin incelendiği araştırmada ise 1992 yılında 2,5 olan makale başına yazar sayısının 1996 ve 2001 yıllarında sırasıyla 3,7 ve 3,9 olduğu görülmektedir (Musek, Owen ve Južnič 2003:146). Zaman zaman çok yazarlılığa ilişkin uç örneklere de rastlanmaktadır. Örneğin 1993 yılında *New England Journal of Medicine* adlı dergide yayımlanan bir makale, 972 yazarın imzasını taşımaktadır. Bu makaleye ilişkin olarak yazar başına ortalama 2 sözcük düşmektedir (Liu 2003:890). Buna benzer bir başka örneğe *Nature* adlı dergide 20 farklı ülkeden 151 yazarlı bir makalede rastlanmaktadır (Cronin 2001:560). Klinik araştırmaların çokluğu, hocaların öğrencileri ile birlikte yürüttüğü projeler, alt alanlar arasında işbirliğinin giderek zorunluluk haline gelmesi tıp alanındaki çok yazarlılığın temel nedenleri arasında sayılmaktadır (Bennett ve Taylor 2003:264).

Kimya, matematik ve sosyoloji alanlarına ait 3 farklı derginin ele alındığı bir çalışmada (Liu 2003), 1900 ile 2000 yılları arası incelenmiş, makale başına yazar sayınındaki en yüksek artışın kimya alanında olduğu ortaya çıkmıştır (bkz. Tablo 1). Aynı çalışmada yıllar içinde tek yazarlılık oranlarındaki değişim de incelenmiş, matematik ve sosyoloji alanlarında kimyaya oranla tek yazarlılığa daha sık rastlandığı saptanmıştır. Örneğin *American Journal of Sociology* adlı dergide 2000 yılında yayımlanmış makalelerin % 55'i tek yazarlı iken, *Journal of the American Chemical Society* dergisinin 2000 yılına ait sayılarında, tek yazarlı makale oranı sadece %1,5'tir. Bu durumun temel nedeni olarak, matematik ve sosyolojinin laboratuvar ya da deneysel tabanlı birer bilim dalı olmaması gösterilmektedir (Liu 2003:892-893).

Tablo 1'de farklı alanlarda yapılan araştırmalardaki makale başına düşen yazar sayıları verilmektedir. Bazı araştırmalarda birden çok derginin incelendiği gözlenmiştir. Söz konusu araştırmalarda makale başına düşen yazar sayıları her bir dergi için tek tek değil, bir arada verilmektedir. Örneğin King'in (2000) çalışmasında iki farklı dergi (*Journal of Neurosurgery*

ve *Neurosurgery*) incelenmiştir. Makale başına düşen yazar sayısının verildiği sütundaki 1,8 değeri iki derginin 1945 yılındaki toplam yazar sayısının toplam makale sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir.

Tablo 1. Çeşitli alanlarda yapılan araştırmalardaki makale başına düşen yazar sayıları ve yıllar içindeki değişim

Alan	İncelenen dergi/dergiler	Yıllar	Makale başına düşen yazar sayısı	Kaynak
Bilgi bilim	<i>JASIS</i>	1950	1,2	Koehler ve diğerleri 2000
		1999	1,8	
Bilgi bilim	<i>JASIS</i>	1955	1,6	Lipetz 1999
		1995	1,9	
Fizik	<i>Physical Review,</i> <i>Physical Review Letters</i>	1951	1,7	Sampson 1995
		1991	3,8	
İktisat	<i>American Economic Review, Journal of Political Economy, Quarterly Journal of Economics</i>	1950'ler	1,0	Laband ve Tollison 2000
		1990'lar	1,5	
Kimya	<i>Journal of the American Chemical Society</i>	1900	1,4	Liu 2003
		1950	2,4	
		2000	4,3	
Matematik	<i>American Journal of Mathematics</i>	1900	1,0	Liu 2003
		1950	1,2	
		2000	1,5	
Tıp	<i>Radiology & Oncology</i>	1992	2,5	Musek, Owen ve Južnič 2003
		1996	3,7	
		2001	3,9	
Tıp	<i>British Journal of Medicine</i>	1975	3,2	Drenth 1998, 2001
		1985	3,9	
		1995	4,5	
Tıp	<i>Journal of Neurosurgery, Neurosurgery</i>	1945	1,8	King 2000
		1995	4,6	
Tıp	<i>New England Journal of Medicine</i>	1975	3,9	Sobal ve Ferentz 1990
		1989	6,4	
Tıp	<i>South African Medical Journal</i>	1971	1,8	De Villiers 1984
		1982	2,4	
Tıp	<i>Archives of Ophthalmology</i>	1949	1,2	Mansour ve Lawrence 1992
		1989	3,5	
Psikoloji	<i>American Psychologist</i>	1946	1,3	Smith 1958
		1957	1,7	
Sosyoloji	<i>American Journal of Sociology</i>	1900	1,0	Liu 2003
		1950	1,1	
		2000	1,6	
Yer bilimi	<i>Geoderma</i>	1970'ler	1,3	Hartemink, McBratney ve Cattle 2001
		1980'ler	2,3	
		1990'lar	2,8	

Birden çok disipline ait bibliyografik kayıtların bulunduğu veri tabanlarında da ortalama yazar sayısında belirli bir artış olduğu görülmektedir. Örneğin *Science Citation Index*'te yayın başına düşen yazar sayısı 1955'te 1,8 iken 1999'da 3,9'a yükselmiştir (Cronin 2001:560). Bilimsel Bilgi Enstitüsü tarafından dizinlenen farklı alanlardaki 2800 dergiye ilişkin olarak yayın başına yazar sayısı ise 1960 yılında 1,7'den 1980 yılında 2,6'ya yükselmiştir (Broad 1981:1137). Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin tıp ve yaşam bilimleri literatürüne yapmış olduğu katkıya ilişkin bulguları sunan bir araştırmada (Tonta ve İlhan 2002:126) 1988 yılında 3,8 olan yayın başına ortalama katkıda bulunan araştırmacı sayısının 1997 yılında 4,6'ya yükseldiği görülmektedir.

Kütüphanecilikte yayın başına düşen ortalama yazar sayısı Tablo 1'deki diğer örneklerle karşılaştırıldığında daha düşüktür. Örneğin *JASIS* için yapılan değerlendirmede 1950'lerde 1,2 olan makale başına yazar sayısının, 1990'lı yıllarda 1,8'e yükseldiği görülmektedir (Koehler ve diğerleri 2000). Ülkemizdeki kütüphanecilik makalelerinde ise çok yazarlılık yaygın değildir. Ülkemiz kütüphanecilik literatüründe yazıların genellikle tek yazarlı olduğunu gösteren bir çalışmaya göre; en eski kütüphanecilik dergimiz olan *Türk Kütüphaneciliği* dergisinde çok yazarlı makalelerin oranı sadece %3'tür (Tonta 2002:291).

Yıllar geçtikçe çok yazarlılığın hakim olduğu diğer alanlar arasında beden eğitimi (Cruse ve Rosato 1992), biyoloji (Laband ve Tollison 2000) hemşirelik (Erlen, Siminoff, Sereika ve Suttom 1997; Roberts 1999), iktisat (Hudson 1996) matematik (Grossman 2002), muhasebe ve maliye (Beattie ve Goodacre 2002; Heck, Jensen ve Cooley 1990), psikoloji (Over 1982) ziraat (Farahat 2002:160) gibi alanlar bulunmaktadır. Çok yazarlılığa tek yazarlığa oranla daha sık rastlanıldığı disiplinlerin tamamını burada saymak mümkün olmamakla birlikte şöyle bir genelleme yapılabilir. Çok yazarlılık konusunda başta tıp ve sağlık bilimleri gelmekte, sırasıyla temel bilimler, mühendislik ve sosyal bilimler onları takip etmektedir. Sanat ve beşeri bilimlerde ise tek yazarlı yayınların oranı yüksektir.

Literatürde, yaptığımız çalışma ile doğrudan ilgili olan, 1970-1999 yılları arasını kapsayan bir araştırma bulunmaktadır. Söz konusu çalışmada yazar sayıları araştırmanın alt bölümlerinden birini oluşturmakta, alanlara göre ortalama yazar sayıları verilmektedir. Arkeoloji ve antropoloji ortalama yazar sayısı yüksek alanlar olarak karşımıza çıkarken, sosyal çevre bilim, tarih, dil ve edebiyat alanlarında ortalama yazar sayısı nispeten düşüktür (Yurtsever, Gülgöz, Yedekçioğlu ve Tonta 2001:27).

Özellikle son çeyrek asırda yayın başına düşen yazar sayısında ciddi bir artışın olduğu görülmektedir. Bu durumun temel nedeni, araştırmaların giderek daha büyük ölçekli hale gelmesine paralel olarak ürünün ortaya çıkabilmesi için çok kişiye gereksinim duyulmasıdır. Öte yandan iletişim olanaklarının artması, araştırmacıların birlikte hareket ederek daha çok sayıda yayın yapma olanağı bulması, “gerçek yazar” olmayan kişilerin yazar listesine dahil edilmesi gibi faktörler de bu sonucun ortaya çıkmasına etki etmektedir. “Gerçek yazar” olmayan kişilerin yazar listesine dahil edilmesi durumu özellikle tıpta etik açıdan oldukça tartışılan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bulgular

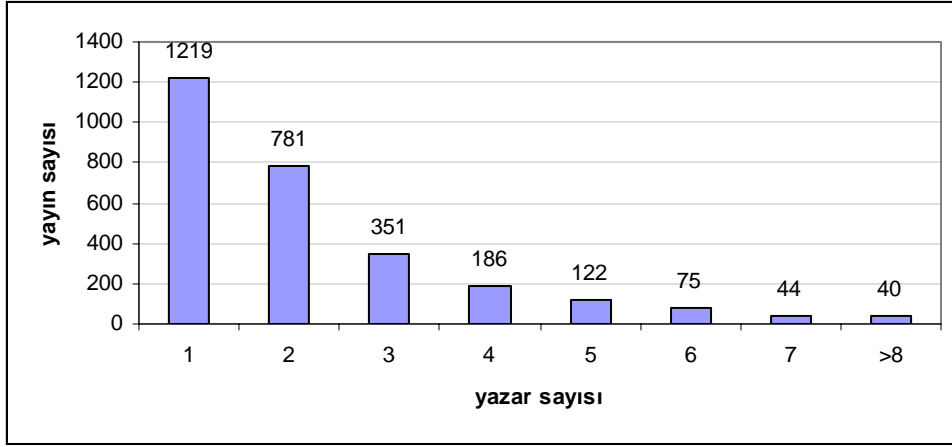
SSCI’de 1975-2002 yılları arasında Türkiye adresli 2818 yayın yer almaktadır. Söz konusu yayınlar arasında sadece makaleler değil, bildiri özetleri ve kitap eleştirileri gibi farklı yayın türleri de bulunmaktadır. Tablo 2’de 2818 yayına 6400 yazar tarafından katkıda bulunulduğu ve 28 yıllık ortalama yazar sayısının 2,3 olduğu görülmektedir. Yayın başına yazar sayısı 1975 yılında 1,6 iken 2002 yılında 2,8’e yükselmiştir. Ortalama yazar sayısında söz konusu yıllar arasındaki artışın oranı ise %75’tir.

Tablo 2. Yıllara göre ortalama yazar sayıları

Yıl	Yayın sayısı	Yazar sayısı	Ortalama yazar sayısı
1975	26	42	1,6
1976	31	54	1,7
1977	30	54	1,8
1978	33	53	1,6
1979	28	55	2,0
1980	41	64	1,6
1981	27	41	1,5
1982	43	69	1,6
1983	39	58	1,5
1984	29	42	1,4
1985	31	65	2,1
1986	24	40	1,7
1987	40	58	1,5
1988	46	80	1,7
1989	56	93	1,7
1990	80	143	1,8
1991	71	136	1,9
1992	83	160	1,9
1993	68	161	2,4
1994	96	196	2,0
1995	120	267	2,2
1996	176	377	2,1
1997	184	418	2,3
1998	217	559	2,6
1999	200	476	2,4
2000	284	729	2,6
2001	333	854	2,6
2002	382	1056	2,8
Toplam	2818	6400	2,3

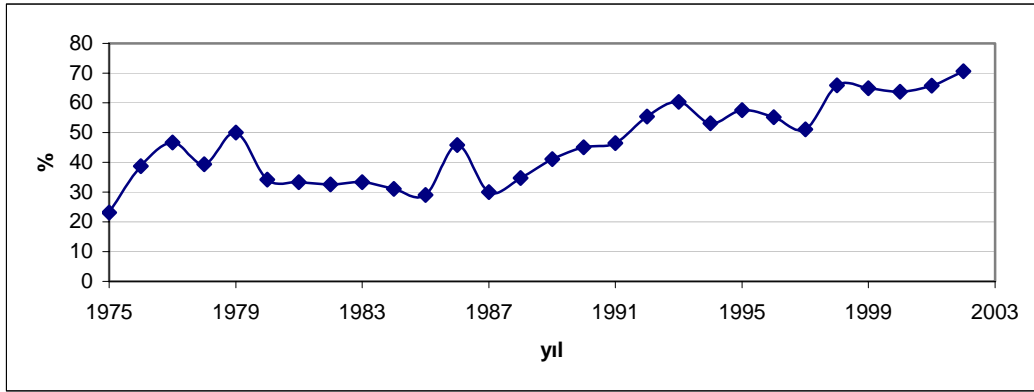
SSCI'deki Türkiye adresli yayınlara ilişkin yıllar içindeki değişimi daha iyi gözlemleyebilmek amacıyla 28 yıllık zaman dilimi, dörder yıllık dönemlere ayrılmıştır. Tablo 2'de sunulan bulgular dörder yıllık dönemler şeklinde değerlendirilecek olursa; 1975-1978, 1979-1982, 1983-1986 ve 1987-1990 yıllarını kapsayan dönemlerde ortalama yazar sayısının 1,7 olduğu, 1991-1994 yıllarını kapsayan dönemden başlayarak (2,1) 1995-1998'de 2,3'e 1999-2002 arasında ise 2,7'ye yükseldiği görülmektedir. Zaten Tablo 2'de de görülebileceği üzere, ortalama yazar sayısı 1993 yılından itibaren hiçbir şekilde ikinin altına düşmemektedir.

Tüm yayınların %43'ü tek yazarlıdır (1219 yayın). İki yazarlı yayınların tüm yayınlar içindeki oranı %28'dir. Üç ve üzeri yazar sayısına sahip yayınlar ise tüm yayınların %29'unu oluşturmaktadır.

Şekil 1. SSCI’de yer alan yayınların kaç yazarlı oldukları

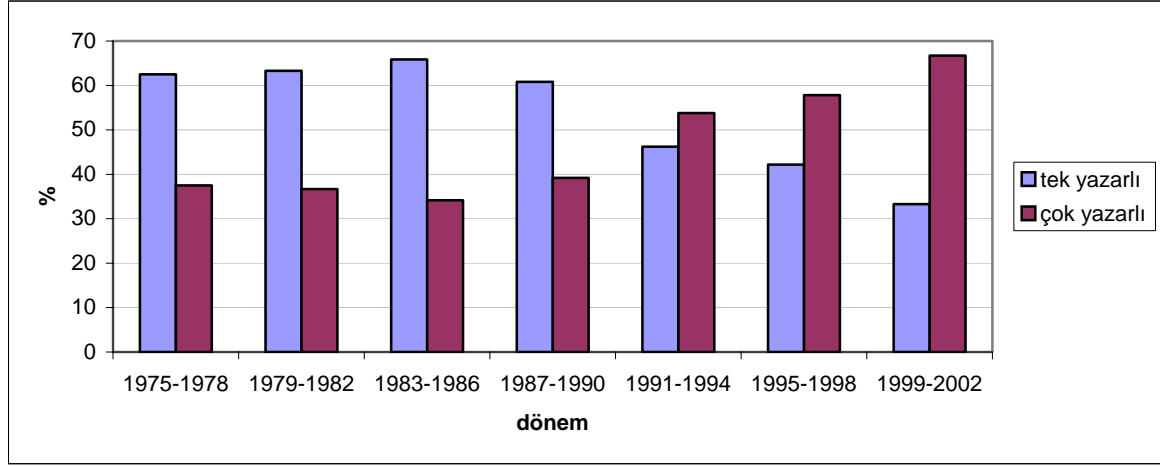
Şekil 2, 1975-2002 yılları arasında çok yazarlı yayınların tüm yayınlar içinde yüzdesinin ne kadar olduğunu göstermektedir. 1975 yılında %23 olan çok yazarlı yayın oranı, 2002 yılına gelindiğinde %71’e yükselmiştir. Bazı yıllara ait oranlarda iniş çıkışlar olduğu gözlenmekle birlikte, 1992 yılından itibaren çok yazarlı yayın sayısının hiçbir yıl tek yazarlı yayın sayısının altına düşmediği saptanmıştır.

Şekil 2. Çok yazarlı yayınların yıllar içerisindeki oranları

SSCI’deki Türkiye adresli yayınlardaki çok yazarlılığa doğru giden yönelişi daha iyi gösterebilmek amacıyla 28 yıllık zaman dilimi dörder yıllık periyodlara ayrılmıştır. Şekil 3’de görüldüğü üzere 1990’lı yıllara kadar yayınların yarısından fazlası hep tek yazarlıdır. Yıllar tek tek incelendiğinde de, 1992 yılına kadar Türkiye adresli sosyal bilimler yayınlarında tek

yazarlılığın hakim olduğu, 1992 yılından itibaren ise çok yazarlı yayın sayısının hiçbir yıl tek yazarlı yayın sayısının altına düşmediği saptanmıştır.

Şekil 3. Tek yazarlı ve çok yazarlı yayınların oranları

Sonuç

Bilim dünyasında son yıllarda ortaklaşa yayın yapma eğilimi olduğu görülmektedir. Ortaklaşa yapılan yayınlardaki artışa paralel olarak yayın başına düşen yazar sayısı da gün geçtikçe artmaktadır. Bazı disiplinlerde tek yazarlı yayınlar parmakla gösterilecek hale gelmektedir. Kanımızca bir yayının birden çok kişi tarafından kaleme alınması yayının niteliğini olumlu yönde etkileyebilecek bir unsurdur. Çünkü çok yazarlı yayınlar için hakemlik süreci, makalenin ortaya çıkmasından daha önce yazarlar arasındaki iletişimle başlamaktadır. Son ürün elde edilene kadar yayının birçok kez farklı araştırmacılar tarafından gözden geçirilmesi yayının daha iyi olmasına katkı sağlayacaktır.

Çok yazarlı yayınların sayısındaki artışın temel nedenlerinden bir tanesi günümüzde disiplinleri arası çalışmalar yapılmasının zorunluluğu ve buna bağlı olarak da farklı alanlardan araştırmacıların birlikte araştırma yapma gereksinimi duymalarıdır. Herkesin her şeyi bilemeyeceği düşüncesinden hareketle, birden çok disiplini ilgilendiren konularda yapılan araştırmalara yönelik olarak ortaya çıkan yayınlara, farklı alanlardan araştırmacıların katkı

yaptığı görülmektedir. Bilimin gelişmesinde bu tür birlikteliklerin rolü ve önemi gün geçtikçe artmaktadır.

Yaptığımız çalışma Türkiye’de, sosyal bilimlerde 1990’lı yılların başından itibaren çok yazarlılığın hakim olduğunu göstermektedir. Öte yandan bu çalışmada sunulan bulguların SSCI verilerine dayandığı gerçeği unutulmamalı, tek tek alanlar incelenerek yapılacak çalışmalarda disiplinlerin yapısından kaynaklanacak farklı sonuçların alınabileceği göz ardı edilmemelidir.

Çok yazarlılık ile ilgili olarak dikkate alınması gereken önemli bir konu, yayınlarda katkı yapıp yapmadığı tartışmaya açık kişilere yazar listesinde yer verilmesidir. Son zamanlarda uluslararası literatürde de sıkça söz edilen bu durum, bilimsel yayıncılık etiği açısından sıkıntı yaratmaktadır.

Ortak yazarlık bireylerin farklı bakış açıları ile düşünmesini sağlayabileceği gibi, tek kişinin gözünden kaçabilecek olası hataları en aza indirmede de yardımcı olacaktır. Özellikle araştırma deneyimi fazla olmayan araştırmacıların bu işi yıllardır yapanlarla işbirliği içinde olmaları, gelecekte yapacakları araştırmaların niteliğine katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Beattie, V. ve Goodacre, A. (2002). “Publishing patterns within the UK accounting and finance academic community”, [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.stir.ac.uk/Departments/Management/Accountancy/stfpages/goodacre/dp022002.pdf> [17 Şubat 2004].
- Bennett, D.M. ve Taylor, D. (2003). “Unethical practices in authorship of scientific papers”, *Emergency Medicine* 15:263-270.
- Broad, W.J. (1981). “The publishing game: Getting more or less”, *Science* 211:(1137-1139).
- Crase, D. ve Rosato, F.D. (1992). “Single versus multiple authorship in profesional journals”, *Journal of Physical Education, Recreation & Dance* 63(7):28-31.
- Cronin, B. (2001). “Hyperauthorship: A postmodern perversion or evidence of a structural shift in scholarly communication practices?”, *Journal of the American Society for Information Science & Technology* 52(7):558-569.

- De Villiers, F.P.R. (1984). "Publish or perish- the growing trend towards multiple authorship", *South African Medical Journal* 66:882-883.
- Drenth, J.P.H. (2001). "Professors responsible for increasing in authorship", *International Congress on Biomedical Peer Review and Scientific Publication* [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.ama-assn.org/public/peer/prau.htm> [17 Şubat 2004].
- Drenth, J.P.H. (1998). "Multiple authorship: The contribution of senior authors", *Journal of the American Medical Association* 280(3):219-221.
- Erlen, J.A., Siminoff, L.A., Sereika, S.M. ve Suttom L.B. (1997). "Multiple authorship: Issues and recommendations", *Journal of Professional Nursing* 13(4):262-270.
- Farahat, H. (2002). "Authorship patterns in agricultural sciences in Egypt", *Scientometrics* 55(2):157-170.
- Grossman, J.W. (2002). "Patterns of collaboration in mathematical research", *SIAM News* 35(9) [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.siam.org/siamnews/11-02/collaboration.pdf> [21 Şubat 2004].
- Hartemink, A.E., McBratney, A.B. ve Cattle J.A. (2001). "Developments and trends in soil science: 100 volumes of Geoderma (1967-2001)", *Geoderma* 100:217-268.
- Heck, J.L., Jensen, R.E. ve Cooley, P.L. (1990). "An analysis of contributors to accounting journals. Part I: The aggregate performance", *International Journal of Accounting* 25:202-217.
- Hudson, J. (1996). "Trends in multi-authored papers in economics", *Journal of Economic Perspectives* 10(3):153-158.
- King, J.T. (2000). "How many neurosurgeons does it take to write a research article? Authorship proliferation in neurosurgical research", *Neurosurgery* 47:435-440.
- Koehler, W. ve diğerleri. (2000). "A profile in statistics of journal articles: Fifty years of American Documentation and the Journal of the American Society for Information Science", *CyberMetrics* 4(1) [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.cindoc.csic.es/cybermetrics/articles/v4i1p3.pdf> [21 Şubat 2004].
- Laband, D.N. ve Tollison, R.D. (2000). "Intellectual collaboration", *The Journal of Political Economy* 108(3):632-662.
- Lipetz, B. (1999). "Aspects of JASIS authorship through five decades", *Journal of the American Society for Information Science* 50(11):994-1003.
- Liu, Z. (2003). "Trends in transforming scholarly communication and their implications", *Information Processing & Management* 39(6):889-898.

- Mansour, A.M. ve Lawrence, T.L. (1992). "Trends in the ophthalmic literature, 1949-1989", *Archives of Ophthalmology* 110(9):1223-1224.
- Musek, M., Owen, M. ve Južnič, P. (2003). "Ten years of the journal Radiology and Oncology some bibliometric evaluations", *Radiology & Oncology* 37(3):141-153.
- Mussurakis, S. (1993). "Coauthorship trends in the leading radiological journals", *Acta Radiologica* 34:316-320.
- Over, R. (1982). "Collaborative research and publication in psychology", *American Psychologist* 37(9):996-1001.
- Roberts, K. (1999). "Early Australian nursing scholarship: The first decade of the AJAN. Part 2: Scholarship", *The Australian Electronic Journal of Nursing Education* [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.scu.edu.au/schools/nhcp/aejne/archive/vol1-1/ajan2.htm> [20 Şubat 2004].
- Rosenfeld, R. (1991). "Clinical research in otolaryngology journals", *Archives of Otolaryngology- Head & Neck Surgery* 117(2):164-170.
- Sampson, Z.J. (1995). "Authorship counts: Forty years of the Physical Review and Physical Review Letters", *Scientometrics* 32(2):219-226.
- Smith, M. (1958). "The trend toward multiple authorship in psychology", *American Psychologist* 13:596-599.
- Sobal, J. ve Ferentz, K.S. (1990). "Abstract creep and author inflation", *New England Journal of Medicine* 323(7):488-489.
- Steynberg, S. ve Rossouw, S.F. (1995). "Multiple authorship in biomedical papers: A South African case study", *Journal of the American Society for Information Science* 46(6):468-472.
- Tonta, Y. (2002). "Türk Kütüphaneciliği dergisi, 1987-2001", *Türk Kütüphaneciliği*, 16(3): 282-320.
- Tonta, Y. ve İlhan, M. (2002). "Contribution of Hacettepe University Faculty of Medicine to the world's biomedical literature (1988-1997)", *Scientometrics*, 55(1):123-136.
- Yurtsever, E., Gülgöz, S., Yedekçioğlu, Ö.A. ve Tonta, M. (2001). *Sosyal Bilimler Atıf Dizini'nde (SSCI) Türkiye: 1970-1999*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.